

Verdiskaping og sysselsetting i norsk sjømatnæring

– en ringvirkningsanalyse med fokus på 2012

SINTEF Fiskeri og havbruk og SINTEF Teknologi og samfunn

30.4.2014

Hovedpoeng

- Sjømatnæringen er voksende, skaper stadig økende verdier
- Ringvirkningene øker stadig
 - den tradisjonelle leverandørindustrien og annet norsk næringsliv har økt verdiskaping pga. økt etterspørsel av varer og tjenester fra sjømatnæringen
- Verdiskaping per årsverk er høyt sammenlignet med andre norske næringer

Hva sier og hvorfor ringvirkningsanalyser ?

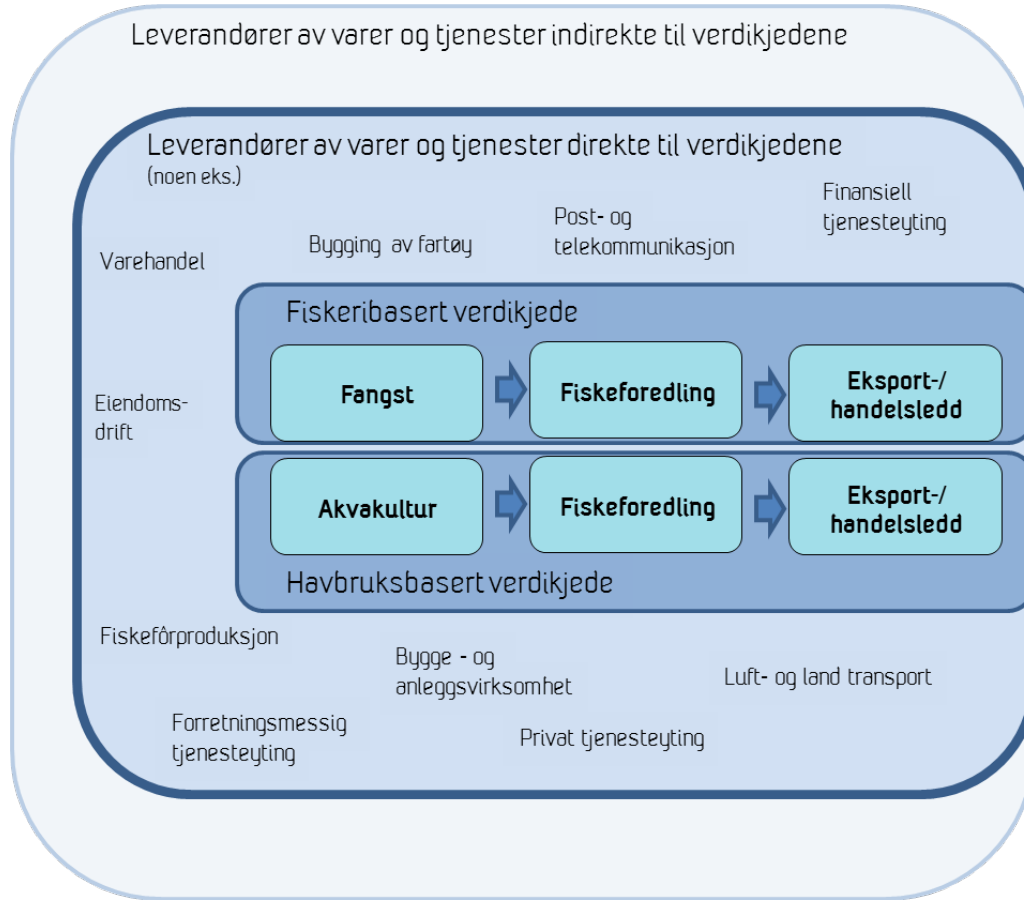
- "Verktøy" for å si noe om betydningen av en næring
- Synliggjør verdiskaping utover sin egen aktivitet
- Setter sjømatnæringen inn i sammenheng med andre næringer og inn i den norske økonomien

Dette er en serie med arbeid fra 2004-2012

Dette siste arbeidet finansiert av FHF, prosjektnr. 900899

Gjennomført i tett samarbeid med SINTEF Teknologi og samfunn, avd. Anvendt økonomi

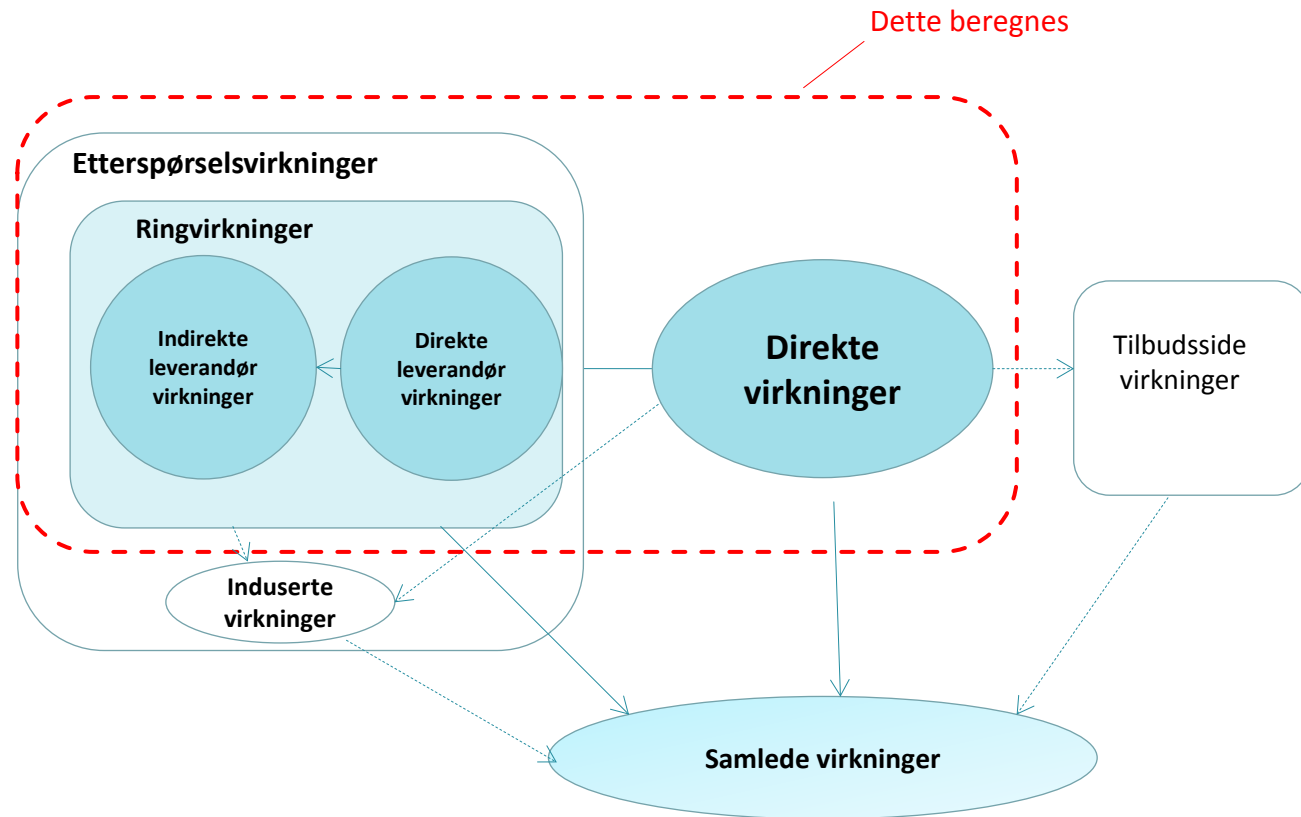
Litt om modellen

- Det tas utgangspunkt i et komplett produksjons- og leverandørsystem for norsk sjømatnæring
- Med enkelt næringer og direkte og indirekte koblinger til det øvrige næringslivet

Litt om metoden

- I analysene beregnes samlede virkninger (direkte virkninger og ringvirkninger) med en kryssløpsmodell.
- Man beregner ringvirkningene bakover i verdikjeden, altså etterspørselsvirkninger
- Konsum – og nedstrøms virkninger er utelatt.
- Det hele gjøres ved å simulere hva som skjer dersom en næring faller bort

Prinsippskisse for ringvirkningssammenhenger

Virkningene måles i

- Årsverk
- Bidrag til BNP
- Produksjonsverdi

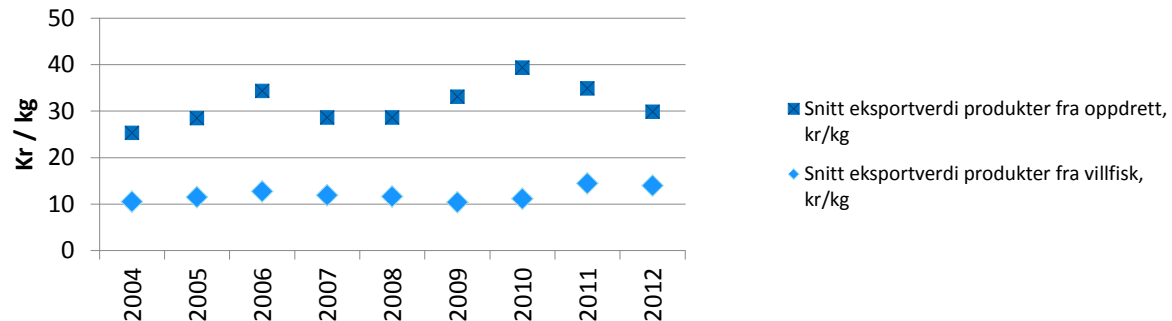
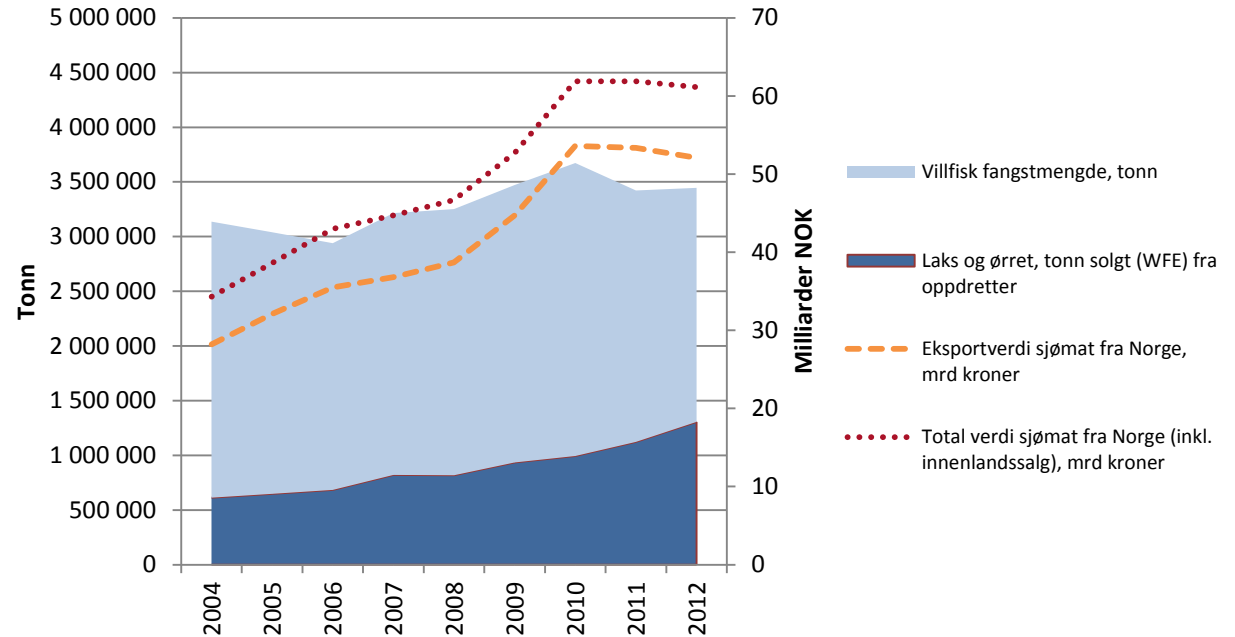
Verdiskaping (bidrag til BNP)

Verdiskapingen er den verdien en sitter igjen med etter å ha trukket i fra kostnader knyttet til forbruk av varer og tjenester i produksjonsprosessen.

Denne merverdien vil typisk fordele seg mellom arbeidstakere (i form av lønn) og kapitaleiere (i form av kapitalavkastning), samt at noe også tilfaller staten (i form av skatter og avgifter).

Volum- og verdiutvikling 2004 - 2012

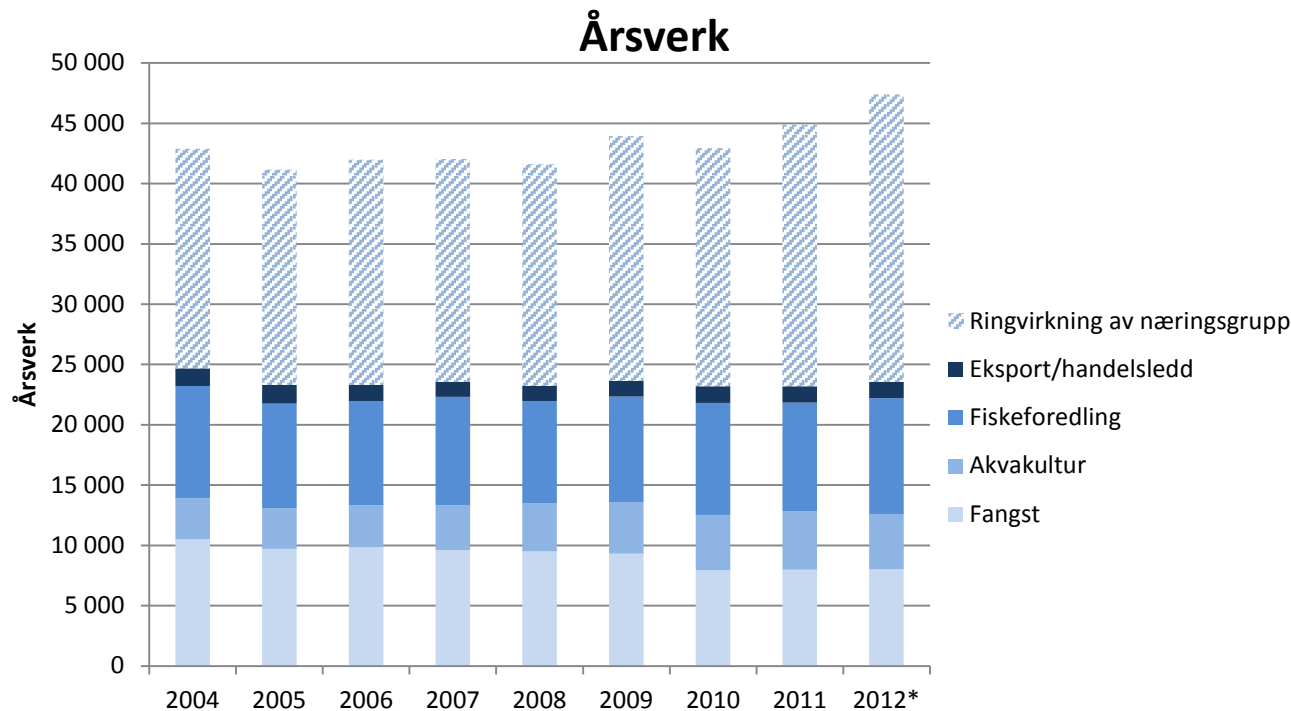
- En økning i volum fra oppdrett, fangst av villfisk noe varierende
- Økning i verdi, flater av de siste år
- Eksportpris per kg varierer

Hele sjømatnæringen

- sysselsetting

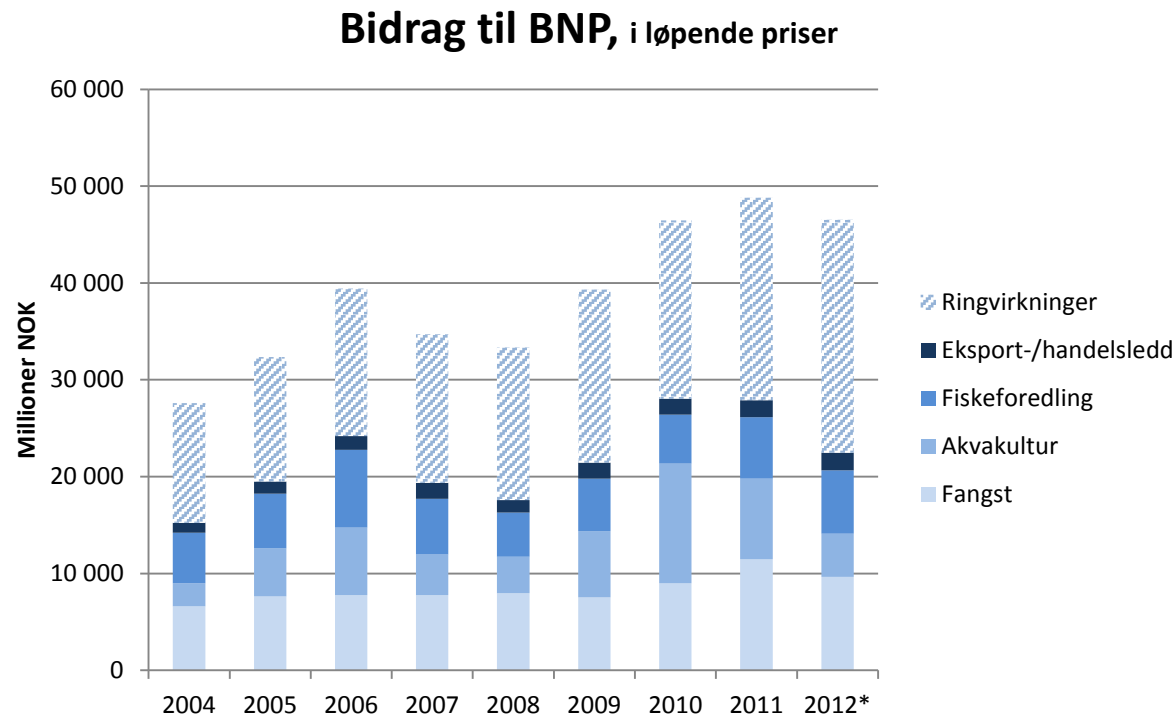
- Årsverk økt fra ca.43 000 til ca.48 000 fra 2004 til 2012
- Liten nedgang i bidraget fra fangstleddet, og en økning i fra oppdrett
- Klar økning i årsverk i annet næringsliv

Hele sjømatnæringen

- verdiskaping

- Bidraget til BNP har økt fra ca. 27 til ca. 47 mrd. fra 2004 til 2012
- Omtrent halvparten er i dag ringvirkninger og de har økt hvert år
- Ser tydelig næringens sykliske natur, spesielt i akvakulturleddet

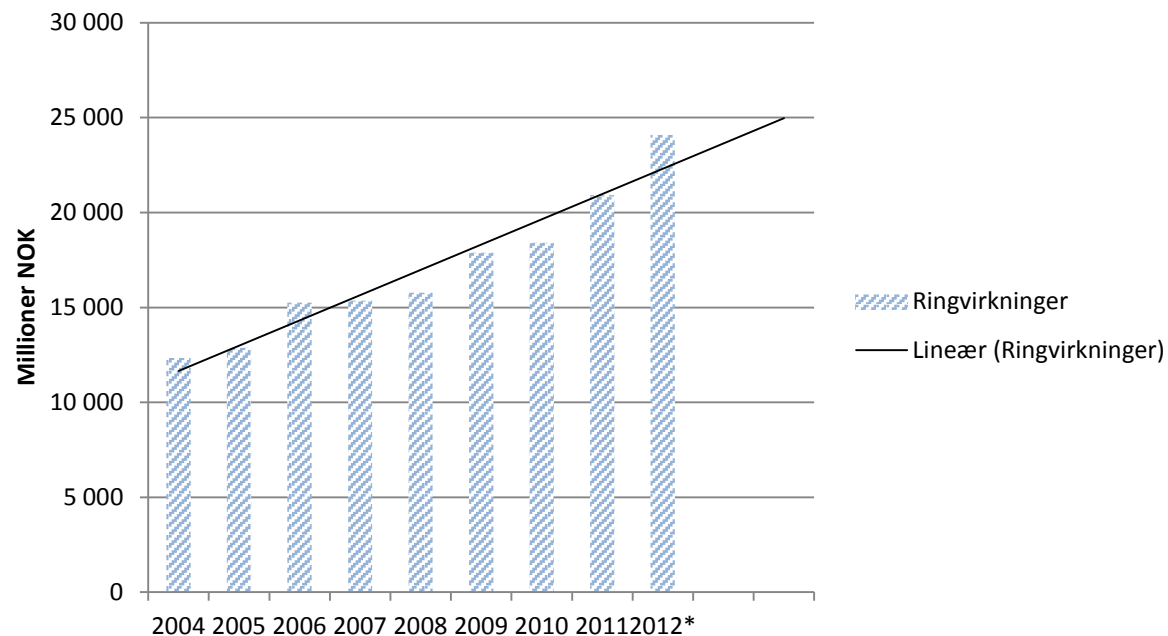

Hele sjømatnæringen

- verdiskaping

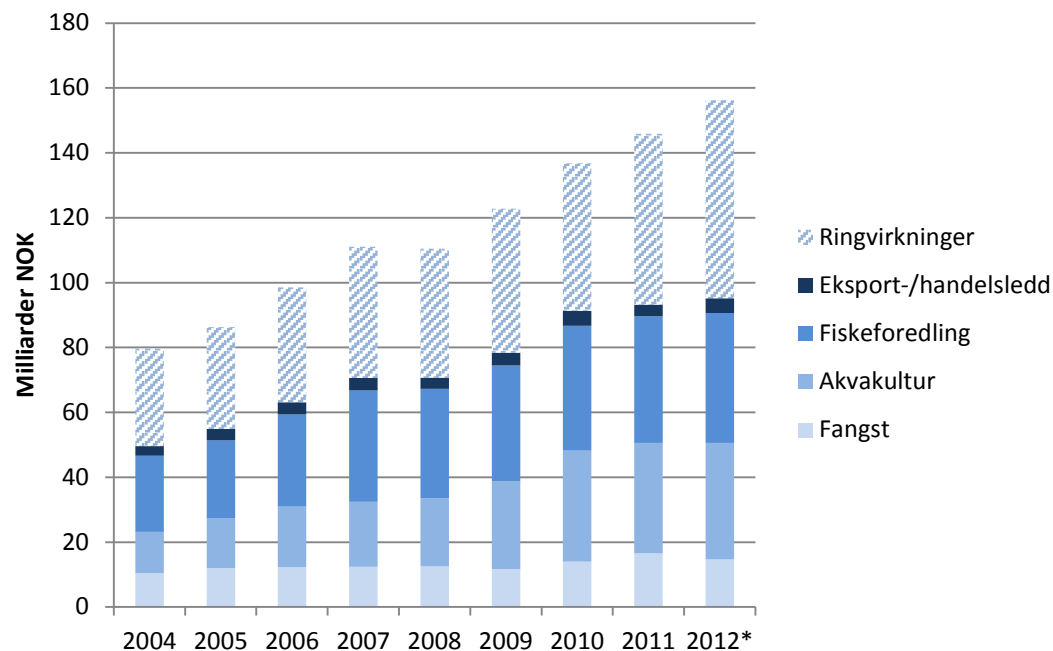
- Sterk økning i ringvirkningene
- Økende aktivitet gir opphav til økende aktivitet i annet norsk næringsliv
- Har økt med ca. 8,7 % per år i perioden 2004 til 2012

Bidrag til BNP, løpende priser

Hele sjømatnæringen - produksjonsverdi

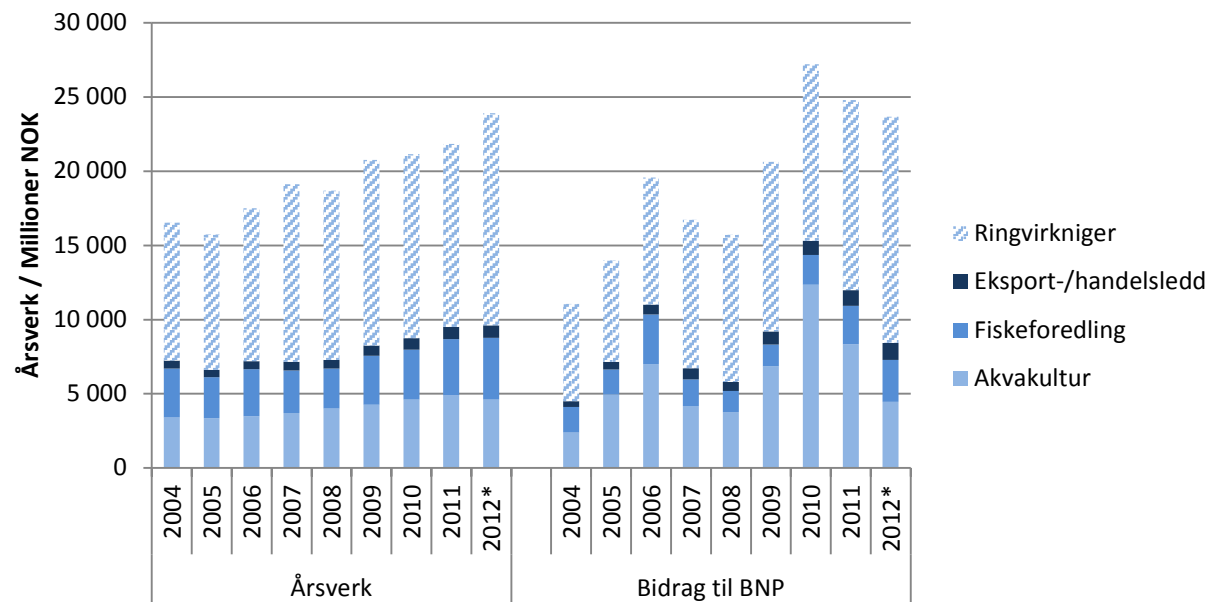
- Har økt fra ca. 80 til ca. 160 mrd. fra 2004 til 2012
- Klar økning år etter år

Havbruksbasert verdikjede

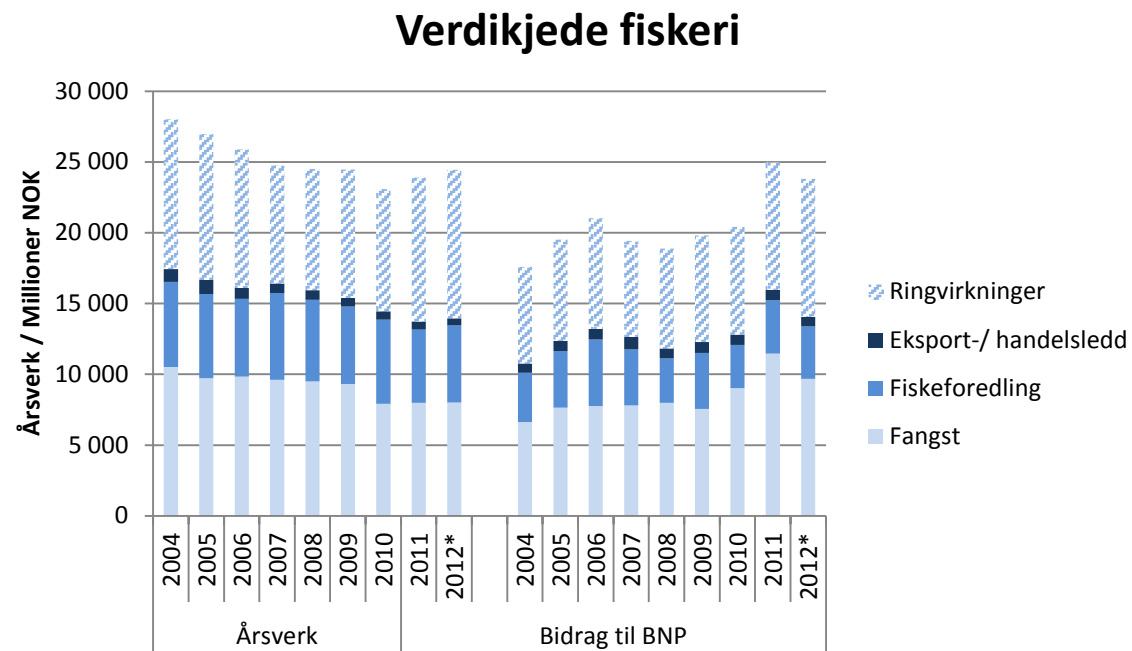
- Sysselsatte ca. 23 700 årsverk i 2012
- Skapte et bidrag til BNP på ca. 23,7 mrd. NOK i 2012

Verdikjede havbruk

Fiskeribasert verdikjede

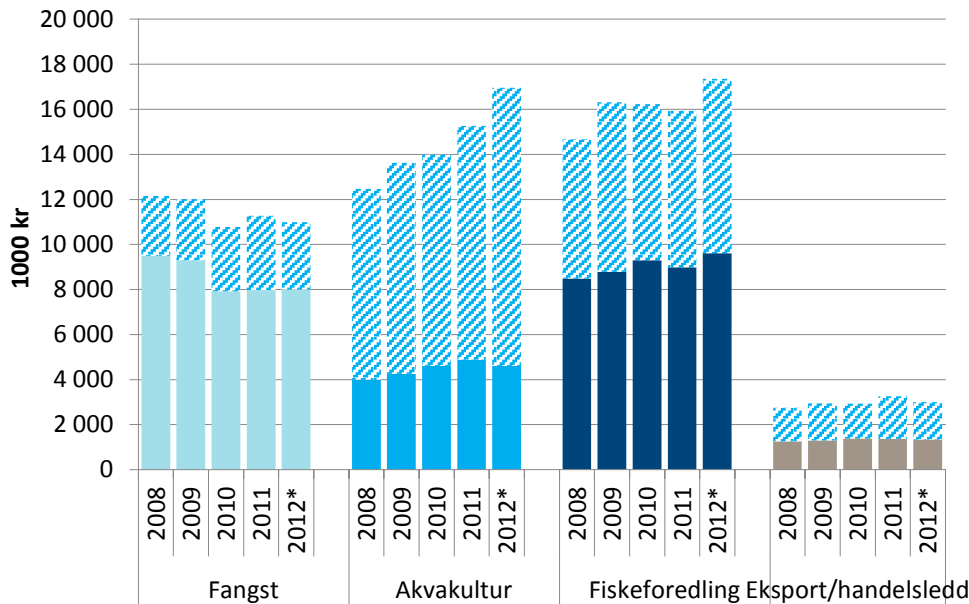
- Sysselsatte ca. 24 500 årsverk i 2012
- Skapte et bidrag til BNP på ca. 23,8 mrd. NOK i 2012

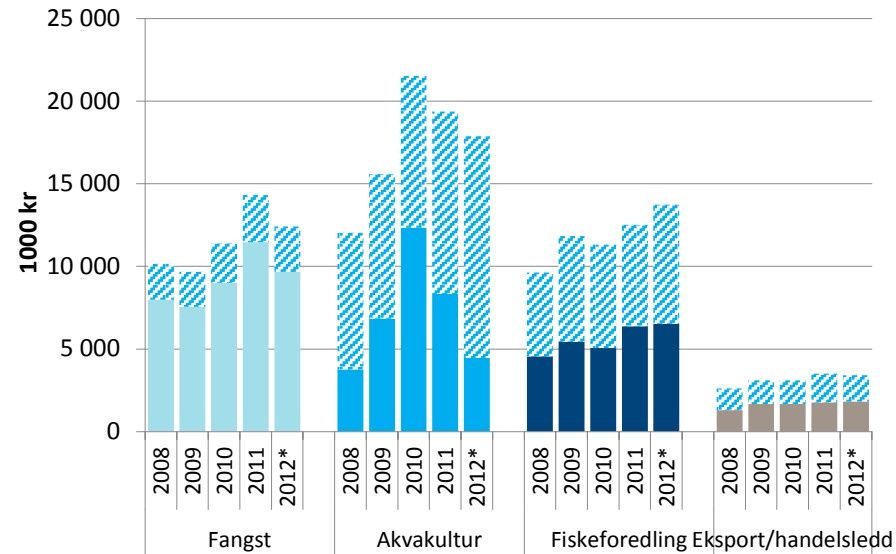
De ulike delnæringene

- Sysselsetting og bidrag til BNP gir litt ulike bilder

Årsverk

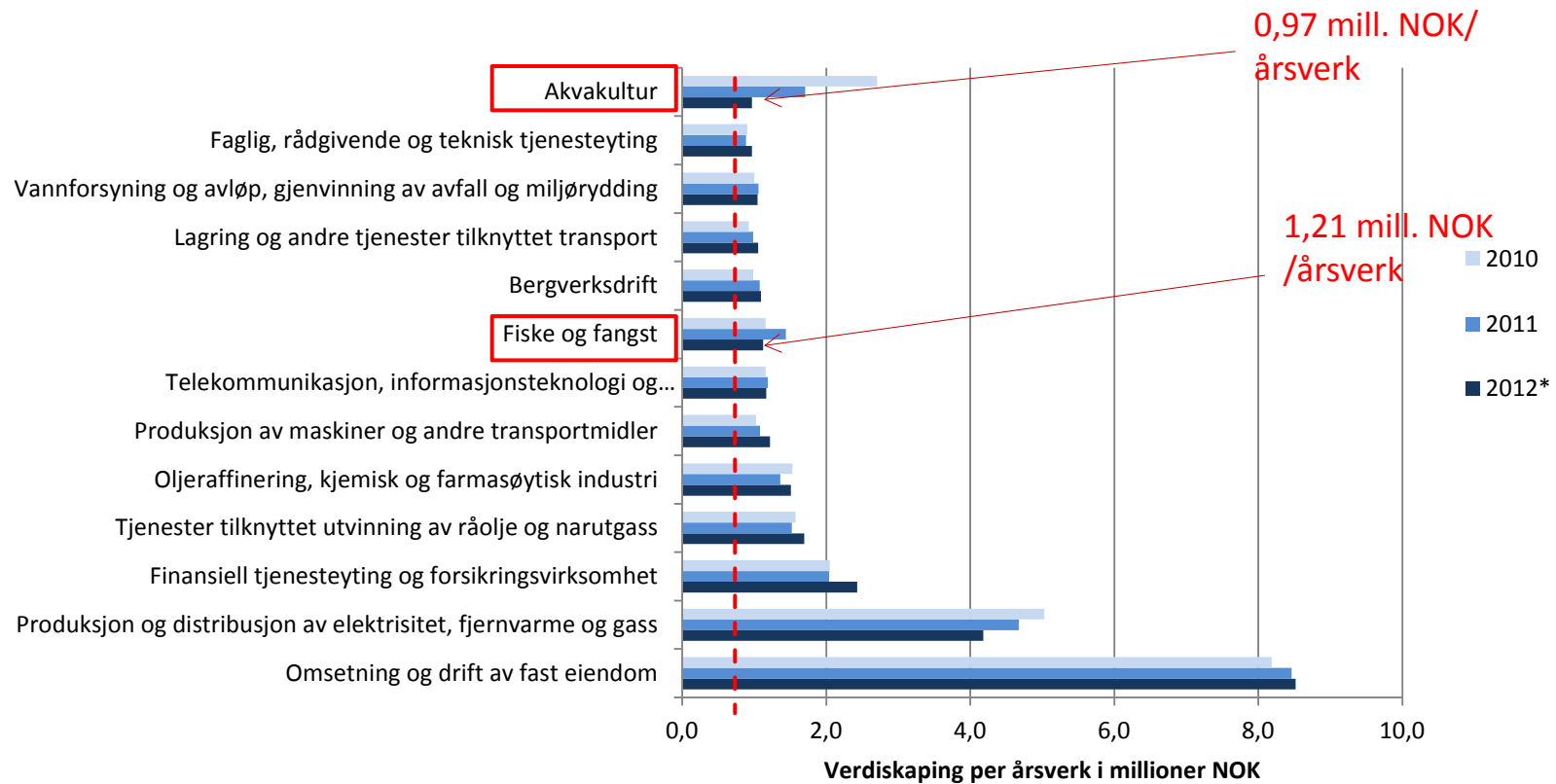

Bidrag til BNP

Verdiskaping per årsverk

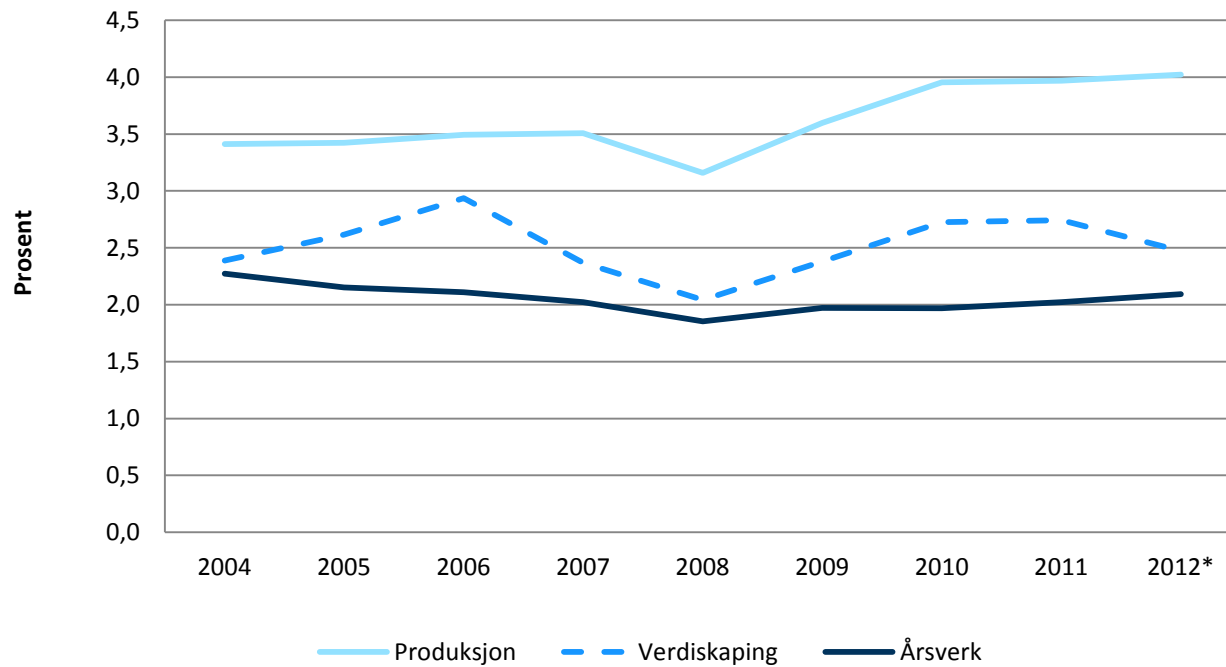
- de 14 næringsgruppene i Norge med høyest verdiskaping i 2012

- Fiske og fangst og Akvakultur er langt over gjennomsnittet for Fastlands-Norge med 0,83 mill. NOK/årsverk
- Fiskeforedling hadde 0,68 mill. NOK/årsverk i 2012

Norsk sjømatnærings andel av Fastlands- Norge

Norsk sjømatnærings produksjon, verdiskaping og sysselsetting som andel av Fastlands-Norge

Sammensetning av ringvirkningene

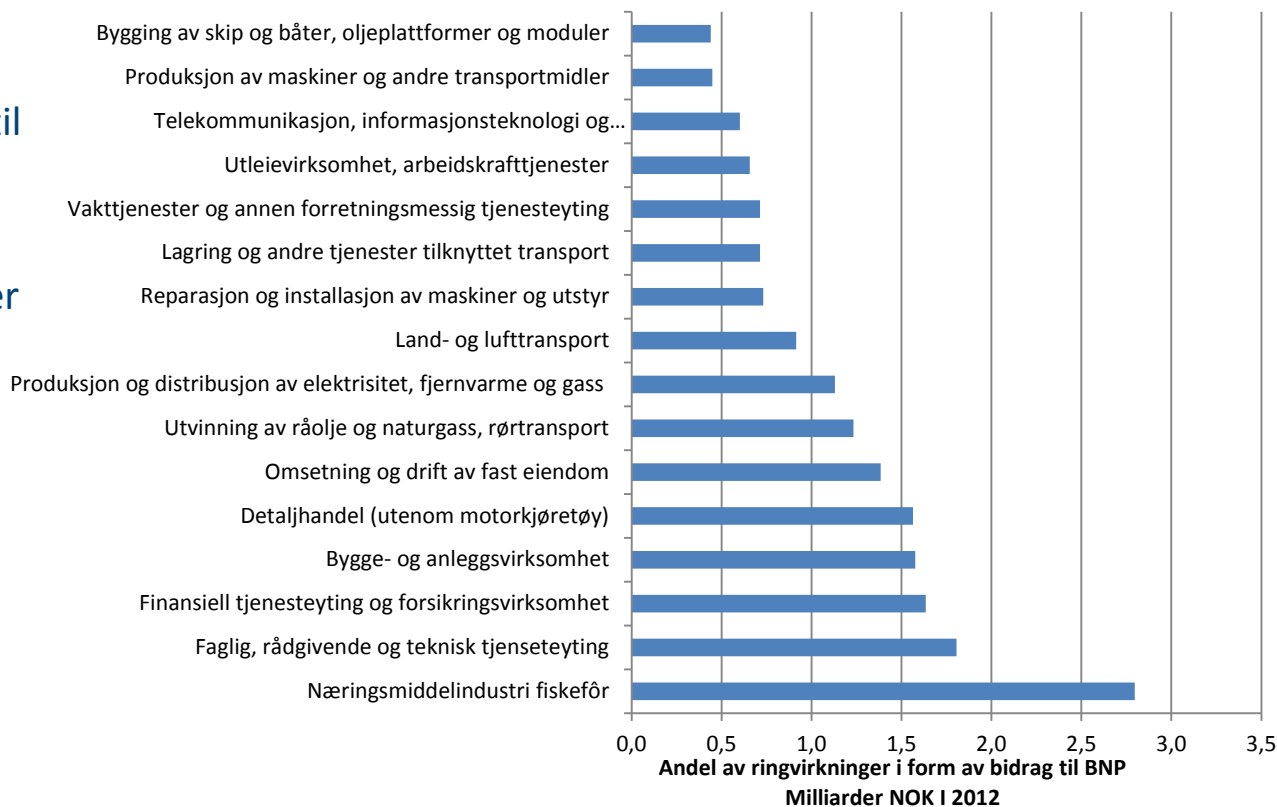
de 16 største

Kan grupperes som:

1. Klassiske leverandører til sjømatnæringen

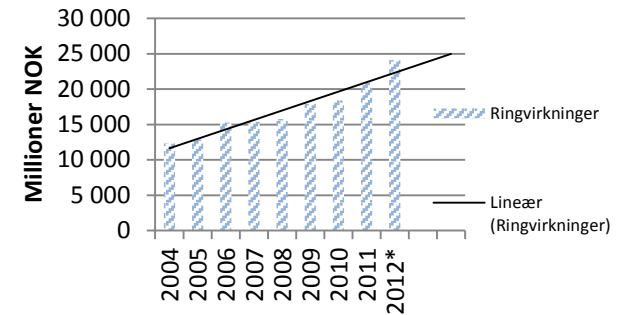
2. Generelle leveranser der man kjøper mye og stort

3. Generelle leveranser som enhver virksomhet trenger

Leverandørindustrien vokser

- Egne store markeder utenfor Norge
- Mer krevende oppgaver, ansett som egne "næringer"
- Departementene har arbeid med fokus på den "blå leverandørindustrien"- leverandører til marin, maritim og offshore
 - Ser på innretning av virkemidler
 - Lager forslag til en koordinert FoU-innsats
 - Mål å realisere ny verdiskaping
- Viktig med bevissthet på leverandørene i utviklingen av sjømatnæringen

Kontaktinformasjon

Kristian Henriksen

Rådgiver

SINTEF Fiskeri og havbruk

kristian.henriksen@sintef.no

977 82 087

Teknologi for et bedre samfunn